

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, 1712

§. I. Quid dicat de duplici nostrâ Confessoris, & obedientis paritate?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84796](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84796)

non autem sola moraliter certa; quia omnis probabilis solvit probabiliter rationes oppositas.

N. 30. Infer. 2. contra eundem disp. 3. part. 4. n. 107. nullam esse rationem contra ulum probabilioris; quia iudicium probabilius de non lege non stat cum probabili de lege; nam implicat probabilitas simultatis utriusque iudicii, ut saepe dixi.

S E C T I O II.

Impugnatur nostram, tum doctrinam
P. Thyrsi.

S. I.

Quid dicat de duplici nostra Confessoris,
& Obedientis paritate?

S U M M A R I U M.

Aut poenitentem sequi sibi moraliter certam, n.
31.

Non est questio, an sit certa poenitenti sua opinio,
sed qualiter absolvens absolvat, ibid.

Paritas quam invicta, ibid.

Succumbit paritati obedientis, & valde laxas
docet circa obedientiam opiniones, n. 32. &
seque.

Ruit omnis obedientia penes Certitudinistas, &
Probabilioristas, n. 34. ad 38.

Quam commendabilis Probabilissimus, n. 39.

N. 31. **A** It disp. 3. part. 4. n. 38. quod paritas absolventis poenitentem stantem pro opposita, sit infirma, quia poenitens sequitur sibi moraliter certam.

Sed contra; quia hic non est sermo de opinione poenitentis, an sit illi moraliter certa, sed qualiter absolvens absolvat; adeoque reddit argumentum maiori cum energia contra Fogarinum, quomodo Confessor iudicans opinionem poenitentis certo improbabilem possit licite absolvere; etenim certum de falsitate opinionis poenitentis iudicium facit, ne licite absolvat, & ne tormare possit reflexum de probabilitate opinionis poenitentis iudicium, nam Confessor dirigi non potest ad absolvendum, nisi a conscientia sibi moraliter certa: ut enim poenitens iuxta Fogarinum n. 39. sequi non potest nisi opinionem sibi certo moraliter veram; ita nec absolvens sequi poterit nisi sibi certo moraliter veram: sed implicat, ut absolvens apud se iudicans opinionem poenitentis certo moraliter falsam, iudicet veram; ergo nec Confessor poterit licite absolvere, nec poenitens licite petere a tali Confessore absolvi; adeoque nemo Probabilista, aut Probabiliorista a Cer-

tudinista, nemo Scotista à Thomista licite absolvetur.

Paritati obedientis contra propriam opinionem omnino succumbit, quia plura tradit nec T.T. nec Superioribus placitura; etsi enim verum dicat n. 50. subditum putantem id, quod praecipitur, esse invincibiliter malum, non teneri obedire; ex hac doctrina vera sequitur, datà Fogarini doctrinā, quod numquam tenebitur parere; nam subditus non tenetur, quoties iudicat invincibiliter malum id, quod praecipitur: sed quoties subditus habet iudicium moraliter certum quod res praecepta sit mala, invincibiliter iudicat esse malam: ergo quoties subditus est in opinione contraria, nec potest, nec tenetur obedire.

Ait 2. n. 51. & 52. quod nisi Superior affert rationes, ob quas subditus possit suam opinionem deponere, subditus eam deponere non teneatur: si enim, inquit, solum Superioris praeceptum satis esset, ut subditus iudiciū invincibiliter erroneum deponeret, satis etiam esset ut deponeret verum, quia iudicium erroneum in re morali in ordine ad operandum aequivaleret vero. Sed contra; quia fateor Superioris praeceptum satis non esse, ut subditus suam opinionem deponat; simul tamen fateor quod obedire teneatur: ex hoc autem utroque, quod obedire sit necessarium; & quod deponere propriam opinionem non sit necessarium, quin saepe impossibile, clarè inferitur, quod liceat subdito operari, vel ex solo iudicio reflexo de minori probabilitate opinionis Superioris, vel ex iudicio directo sibi minus probabili de honestate operis praecepti, omisso proprio. Cum autem Fogarinus, quin nullus Probabiliorista hanc componere possit cum sententia obligante ad probabilius, aut ad moraliter certum, cum his enim iudicijs proprijs subditus obedire nequit: rursus nequit assumere directum sibi minus probabile, conforme iudicio Superioris, aut sub solo reflexo de probabilitate iudicio operari; hinc vel ruit obedientia, vel eorum sententia.

Amabo ut Lector perpendat quo sententia apparenter religiosa de licito usu solius probabilioris, vel moraliter certae conducat. Sanè si tam subditus, quam Superior sit Probabiliorista, aut Certitudinista, ruit obedientia, subditus enim operari nequit nisi sub iudicio sibi moraliter certo; & Superior jubere nequit nisi sibi moraliter certum; ergo si sint in opposita opinione, nec Superior precipere, nec subditus obedire nequit; immò uterque peccabit, ille iubendo, hic parendo: nisi subditus proprium iudicium deponat, aliud.

aliudque sibi moraliter certum formet de honestate rei præceptæ; hoc autem non potest, quia suum iudicium de inhonestate est sibi moraliter certum, & contra iudicium de honestate rei præceptæ est sibi certo falsum; ergo hoc formare non potest.

N. Ait 3. n. 53. Scoti doctrinam, quod nullus subditus iudicare debeat falsam sui Prælati opinionem valere tantum, si Superior sit integræ fidei, & doctrinæ: & n. 54. negat, quod ignorantia circa rem præceptam fiat in subdito invincibilis per hoc, quod subditus teneatur credere Prælato in omni, quod non est certo peccatum: & n. 55. asserit peccare subditum (tantum abest quod teneatur) parendo Superiori indocto, aut probabiliter tantum iudicanti, quod res iusta non sit contra legem Dei; & citat Adrian. & P. Vafq. 1. 2. disp. 62. cap. 6. n. 31.

N. Laudo in Fogarino Logicam, quia omnes dictæ illationes necessario sequuntur ex ejus sententiâ, quod nemo licite operetur nisi sub iudicio moraliter certo de honestate materiali: non laudo Ethicam, quia dictæ illationes evertunt obedientiam, quæ illa servari nequit, nisi vel liceat minus probabilis, vel latus sit reflexum de certâ oppositæ opinionis iudicium. Porro obediens parendo non peccat, quia retento, aut omisso iudicio proprio, & formato reflexo, assumit principium, quod parendum sit in omni, quod non est certo peccatum; sed res præcepta non est talis, immo est certo probabiliter honesta; ergo.

N. Dices ex Fogar. n. 57. & 58. quod si iuramentum, & votum in dubio de mortali non obligant, multo minus obedientiæ votum; licet enim subditus voverit parere, non tamen in illis, quæ iudicat rationabiliter illicita, maxime cum falsum sit, inquit, quod Superioris præceptum tollat à subdito dubitationem, & probabilitatem; immo n. 64. negat, quod res probabiliter honesta fiat per Superioris præceptum certo honesta, atque adeo quod subditus teneatur parere; & asserit subditum per votum non se subdere obedire in illis, quæ, secluso Superioris præcepto, iudicat mala.

N. En iterum optima Logica, & non bona Ethica. Sanè consultius est negare necessitatem iudicii moraliter certi de honestate, ut homo honestè operetur, quam concedere allegatas doctrinas, quæ omnem erga Prælatos, Principes, & parentes, obedientiam evertunt. Fateor quod votum, & iuramentum tunc non obligent, immo nec obligant, ut dubium deponatur; e contra Superioris præceptum obligat me, ut paream in omni,

quod non est certo peccatum: cum autem, juxta Fogarinum, opinio sit subdito moraliter certa, nec eam debeat deponere, consequenter nemo obedire poterit. Falsum autem est, quod subditus unice voveat obedire in his, quæ præscindendo à Superioris præcepto sunt juxta suam conscientiam licita; hoc enim pacto numquam parere poterit, quoties Superior præcipit oppositum ejus quod iudicat. Falsum quoque quod Superioris præceptum non tollat dubium, & probabilitatem; sepe enim utramque tollit, cum plura, quia præcepta, fiant de licitis illicita; immo et si præceptum probabilitatem non tollat ab opinione subditi, adhuc parere tenetur, ob legem reflexam parendi in omni, quod non est certo peccatum.

Hinc patet quàm commendabilis sit nostra doctrina de licito usu minus probabilis, & de sufficienti iudicii reflexi de certâ honestatis rei præceptæ probabilitate, quæ viget obedientia; & quàm opposita obedientiæ opinio Certitudinistarum, & Probabilioristarum. Perpendat modo Lector laxas illationes obedientiam evertentes, quæ ex hac maiori apparenter religiosâ (Nemo operari potest nisi sub moraliter certo, aut probabiliori de honestate iudicio) sequuntur, e contra quàm favorabiles obedientiæ iustificationes ex sententiâ deobligante à iudicio probabiliori, aut moraliter certo. Sæpe dixi, nec umquâ fatis dicturus sum, quod questio generalis de licito usu, aut solius moraliter certe, aut etiam probabilioris, aut minus probabilis, sit proflua inutilis in ordine ad mores; cum sive negato, sive affirmato, hoc, aut illo, eadem oriantur laxitates; sed totus labor debet esse in minori, seu in opinione particulari, an hæc, aut illa sit certo probabilis, vel moraliter certa; cum tæpe quæ asseritur moraliter certa, non sit probabilis, ut constat ex allegatis à Fogarino, qui dum obligat semper ad moraliter certam, si sit minus tuta, evertit obedientiam.

§. II.

Rationes Fogarini contra P. D. Thomam, 57. quæ contradiçiones, & inconsequentia.

SUMMARIUM.

Non aliis utitur rationibus, quàm illis, quibus Probabiliorista & Probabilista impugnant, n.

40. Malo esse Certitudinista, quàm Probabiliorista, ibid.

Probabiliorista confundunt probabilitatem cum morali certitudine; non ita Certitudinista, ibid.